

POWERTY

NAUJIENLAIŠKIS NR. 3

Atsinaujinančių išteklių energija - socialiai pažeidžiamoms visuomenės grupėms

JŪSŲ DĖMESIUI – TREČIASIS MŪSŲ NAUJIENLAIŠKIO LEIDINYS

Trečiojo POWERTY projekto semestro metu (nuo 2020/08/01 iki 2021/01/31) įvyko pirmasis tarpregioninis projekto teminis seminaras, kurio pagrindinės temos buvo inovatyvūs technologijų sprendimai (atsinaujinančių išteklių energija) bei ekonomika (finansavimo mechanizmai). Po seminaro įvyko įvairių Europos regionų ekspertų susitikimai, kurių metu kiekvienas partneris pateikė tarpregioninio teminio seminaro informaciją savo regioniniams ekspertams.

POWERTY partneriai surengė keletą susitikimų, kurių tikslas buvo kaip įmanoma geriau pasiruošti tarpregioniniam teminiam seminarui bei užtikrinti projekto įgyvendinimo kokybę.

Svarbiausia naujiena energetinio skurdo srityje - Europos Komisijos Rekomendacijos (ES) 2020/1563 dėl energetinio skurdo bei Bendrojo strateginio plano, skirto pagyvenusiems Andalūzijos žmonėms, paskelbimas.

POWERTY projekto atstovai dalyvavo daugybėje tarptautinių renginių (kurių keletas yra aprašyti šiame naujienlaiškyje). Partnerių iš Lietuvos dalyvavimo „Ding Dong“ iššūkyje, partnerių iš Lenkijos sukurtą „POWER and TY“ vlogo ir publikacijų jo [internetinėje svetainėje](#) bei kitų iniciatyvų dėka didinamas projekto žinomumas.

PIRMASIS TARPREGIONINIS TEMINIS SEMINARAS

Viešoji įstaiga Andalūzijos energetikos agentūra Ispanijoje (AEA) – pagrindinis POWERTY projekto partneris, kartu su uždaroja akcine bendrove Viešųjų investicijų plėtros agentūra (VIPA) Lietuvoje surengė pirmąjį šio projekto tarpregioninį teminį seminarą, kuriame dalyvavo daugiau nei 120 ekspertų iš skirtingų šalių, teigiamai įvertinusių renginį (70% apklaustųjų įvertino seminarą kaip labai naudingą).

Pagrindinis seminaro tikslas buvo pasidalinti POWERTY partnerių identifikuotomis skirtinguose Europos regionuose įgyvendinamomis gerosiomis praktikomis atsinaujinančių išteklių energijos ir energetinio skurdo srityje, siekiant skatinti bei palengvinti šių praktikų įgyvendinimą bei taikymą kituose regionuose.

Šis renginys, kurį buvo planuojama organizuoti Lietuvoje gyvai, dėl su pandemija susijusių judėjimo ribojimų vyko nuotoliniu būdu bei tęsėsi dvi dienas – [2020 m. lapkričio 24 ir 25 dienomis](#). Pirmosios dienos dėmesio centre buvo tinkamiausi **inovatyvūs technologiniai sprendimai** energetiniam skurdui įveikti naudojant atsinaujinančių išteklių energiją. Antrosios dienos metu buvo analizuojamos įvairios **finansavimo galimybės** siekiant kaip įmanoma geriau įgalinti socialiai pažeidžiamas grupes naudotis atsinaujinančių išteklių energija.

Buvo pristatytos gerosios praktikos – tokios kaip saulės viryklės, išskirtinai saulės energiją vartojantys moduliniai namai, sumani energijos valdymo sistema namams ir verslui, socialiai pažeidžiamoms grupėms skirti ESCO modeliai, maksimaliai atsinaujinančios energijos išteklius išnaudojančios įrangos nuoma, vyriausybinių programų pakeitimai, Clean Air (lt., „Švarus Oras“) programa bei AEELA programa, ir t.t. Pristatytos gerosios praktikos buvo įtrauktos į Interreg Europe Policy Learning Platform ([PLP](#)) (liet., „Interreg Europos politikos mokymosi platforma“) kur, po ekspertų įvertinimo, jos yra patvirtinamos bei paskelbiamos PLP duomenų bazėje, pasiekiamos tarptautiniu mastu.

- Nuoroda į prezentacijas, rodytas seminaro metu: [spausti čia](#)
- Nuoroda į pranešimą spaudai apie seminarą: [spausti čia](#)
- Nuoroda į POWERTY gerąsias praktikas: [spausti čia](#)

REGIONINIŲ POWERTY EKSPERTŲ SUSIRINKIMAI

Regioniniuose ekspertų susirinkimuose kiekvienas POWERTY partneris pasidalino seminaro metu gauta informacija. Detalesnė informacija žemiau:

- **Andalūzijos energetikos agentūra (AAE - Ispanija)**

[2021 metų sausio 28 d.](#) 40 ekspertų dalyvavo trečiajame POWERTY regioninių ekspertų susirinkime, kurį surengė AEA. Dalyvius pasveikino AEA generalinis direktorius, o Mančesterio Universitetas pristatė energetinio skurdo problematiką. Sevilijos Universitetas pateikė studiją apie sveikatos bei energijos atkūrimą (health and energy rehabilitation), o Andalūzijos energetikos agentūra pristatė pirmojo tarpregioninio teminio seminaro turinį, pabrėždama Ispanijos Huelvos Universiteto pateiktas gerąsias praktikas ([saulės viryklės](#)). Quantum Energia ([quantum rental](#)) pristatė PylonData (pažengę duomenų analizės sprendimai skirti jos pritaikymui valdant bendro naudojimo atsinaujinančios energijos

(renginius gyvenamuosiuose pastatuose) bei pristatė paramos/lengvatų programą, skirtą energetinei pastatų renovacijai Andalūzijoje.

Diskusijoms skirtas laikas buvo labai dinamiškas – aktyvus įsitraukimas diskutuojant skatino suinteresuotas šalis bendradarbiauti kuriant naujus projektus, susijusius su atsinaujinančia energija bei socialiai pažeidžiamomis grupėmis, kuriuos įkvėpė pristatytos gerosios praktikos. Suinteresuotosios šalys akcentavo susidomėjimą gaminančių vartotojų kolektyviniu vartojimu savo reikmėms bei energetinėmis bendruomenėmis.

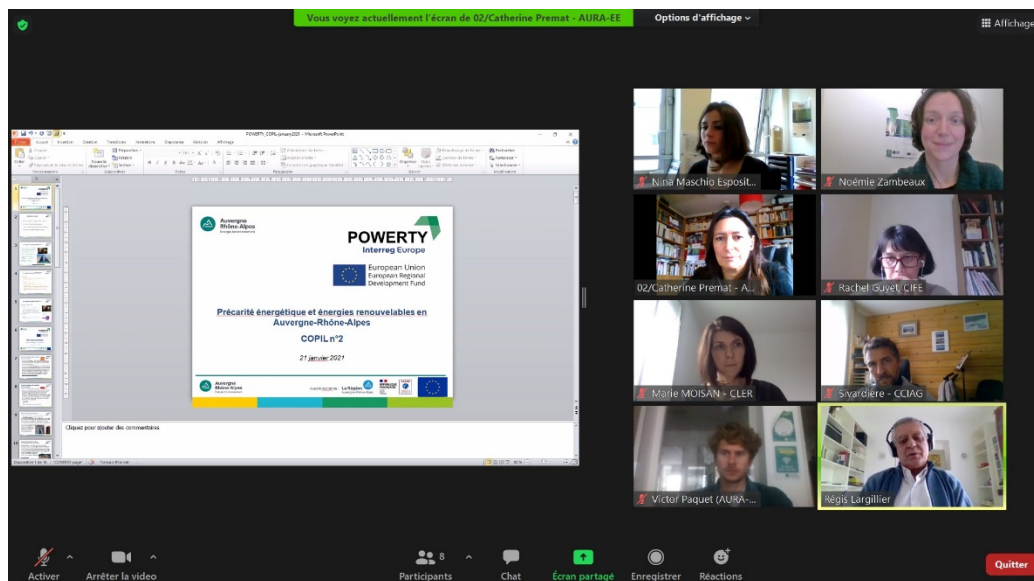
Indica 3 acciones posibles en Andalucía relacionadas con energías renovables para grupos vulnerables para superar la pobreza energética en Andalucía:

Pateikta iliustracija parodo vieną užduočių, kurios tikslas buvo nurodyti tris su atsinaujinančia energija bei socialiai pažeidžiamomis grupėmis susijusius veiksmus, kurių būtų galima imtis Andalūzijoje, siekiant spręsti energetinio skurdo problemą regione. Populiariausi siūlymai buvo kolektyvinis savarankiškas vartojimas, energijos bendrijos bei visuomenės įsitraukimas.

- **Overnė-Rona-Alpių regiono energetikos ir aplinkosaugos agentūra (AURA-EE – Prancūzija)**

2021 m. sausio 21 dieną 8 ekspertai dalyvavo AURA-EE surengtame antrajame POWERTY regioninių ekspertų susirinkime, kurio tikslas buvo informuoti suinteresuotąsias šalis apie pirmąjį tarpregioninį teminį seminarą bei aptarti POWERTY projekto veiklas.

Šio susitikimo metu buvo pristatytos gerosios praktikos, tarp kurių didelio dėmesio sulaukė Lenkijos partnerio (AOT) pristatyta modulinė namų koncepcija – partneris pristatė informaciją kitiems dalyviams bei pasidalino ja su Stebėsenos komitetu. Be to, SSGG (angl. SWOT) analizės apžvalga sukėlė minčių ir nuomonių, kurios gali praversti ruošiantis kitą semestrą vykšančiam antrajam AURA-EE organizuojamam tarpregioniniam teminiam seminarui, skirtam reglamentavimo bei normatyviniams klausimams.

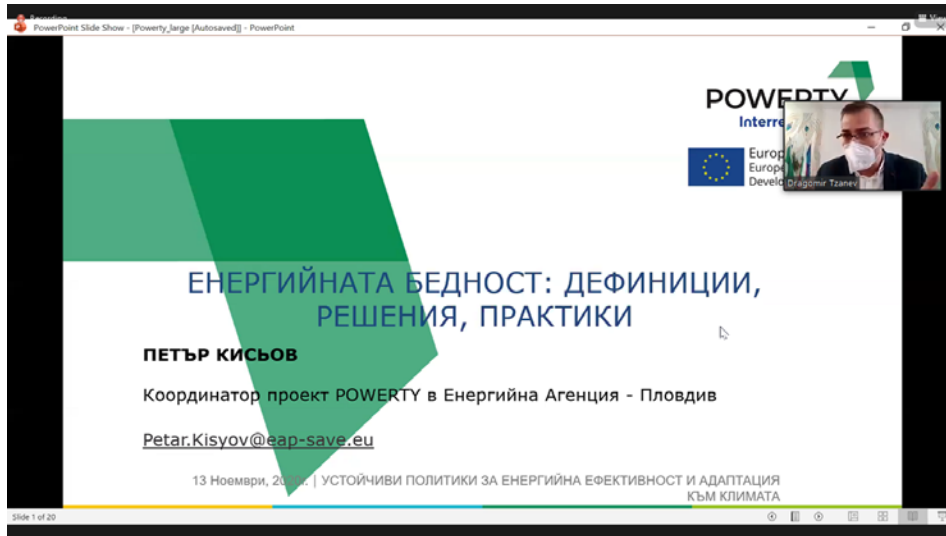

- Plovdivo energetikos agentūra (EAP - Bulgarija)

2020 metų lapkričio **5** ir **11** dienomis 62 ekspertai dalyvavo praktiniame seminare „Turning green and/or staying warm?“ (lt. „Ekologijos link ir/arba įsitaisom šilčiau“), kuris sutapo su antruoju Bulgarijos POWERTY regioninių ekspertų susirinkimu – jo dėmesio centre atsidūrė klimato neutralumas ir energetinis skurdas Bulgarijoje.

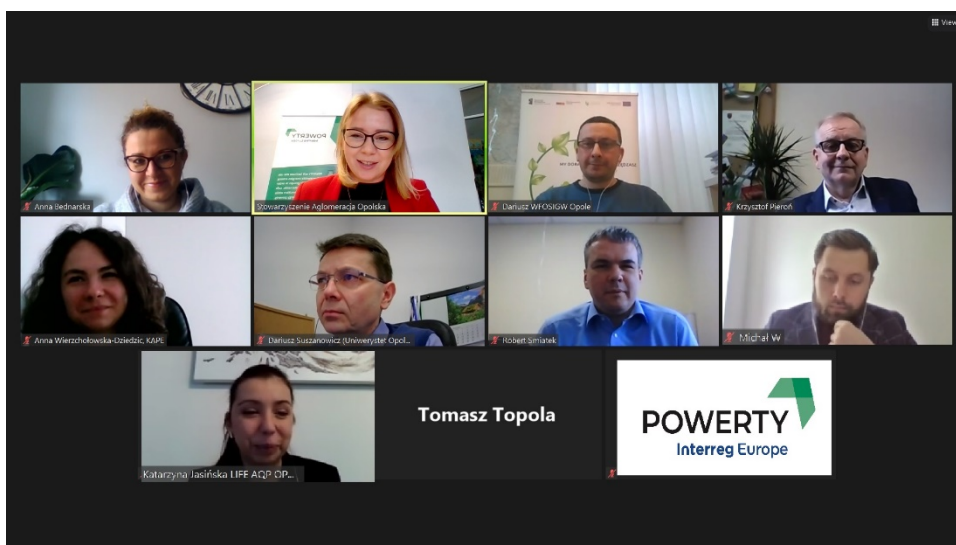
Pirmosios seminaro dienos metu ekspertai, prie kurių prisidėjo ir Amerikos Universitetas Bulgarijoje, aptarė energetinio skurdo situaciją Bulgarijoje bei Lenkijoje. Bulgarijai atstovavo p. Petar Kisyov (EAP), kuris kalbėjo apie esamus iššūkius bei ateities perspektyvas. Antrąją dieną, p. P. Kisyov kreipėsi į pagrindinius suinteresuotuosius asmenis ir konkrečiam tikslui įkurta vertinimo komisija sutelkė dėmesį į energetinį skurdą, tvarios energijos efektyvumą bei prisitaikymo prie klimato kaitos politiką.

Savo prezentacijoje, p. P. Kisyov skyrė ypatingą dėmesį energetikos bendruomenių patirčiai, siekiant sumažinti energetinį skurdą ir keisti su juo susijusią esamą bei kurti būsimą politiką.

- Opolės aglomeracijos asociacija (AOT - Lenkija)

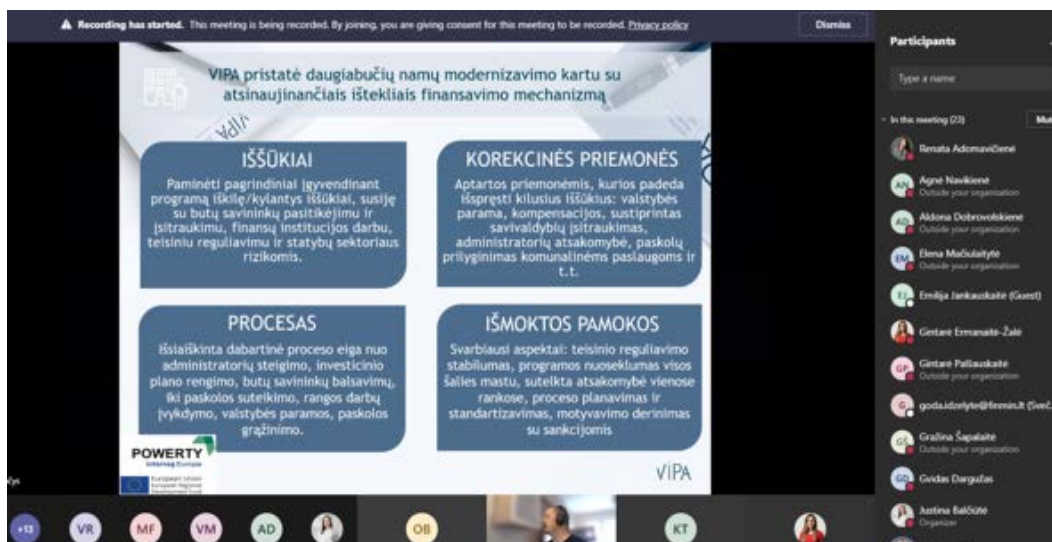
2021 metų sausio 15 d. 19 ekspertų dalyvavo AOT surengtame antrajame POWERTY regioninių ekspertų susitikime, kurio metu buvo aptartos gerosios praktikos atsinaujinančios energijos bei finansavimo sprendimų srityje – šios praktikos įrodė savo tinkamumą spręsti energetinio skurdo problemas tokiose šalyse kaip Ispanija, Prancūzija, Lietuva bei Lenkija. Susirinkimo metu buvo pristatyti šie sprendimai: saulės viryklės, sumani energijos valdymo sistema namams ir verslui, moduliniai namai, atsinaujinančią energiją vartojančios įrangos nuoma, vyriausybinių programų pakeitimai.

• Viešųjų investicijų plėtros agentūra (VIPA - Lietuva)

[2021 metų sausio 28 d.](#) 30 ekspertų dalyvavo VIPA surengtame antrajame POWERTY regioninių ekspertų susitikime, kurio metu suinteresuotų institucijų atstovus informavo apie pirmąjį tarpregioninį teminį seminarą, vykusį Vilniuje bei pateikė savo įžvalgas POWERTY projekto tematika.

Susitikimo metu buvo nutarta, jog bendradarbiavimas tarp visų institucijų, įgyvendinančių priemones kovai prieš energetinį skurdą yra ypatingai svarbus – šių institucijų įsitraukimas turi apimti visus lygmenis: ministerijas, savivaldybes, socialinius darbuotojus ir socialiai pažeidžiamas visuomenės grupes.

EUROPOS PARTNERIŲ SUSIRINKIMAI

Susitikimų su POWERTY partneriais metu buvo aptartas pasiruošimas pirmajam tarpregioniniam teminiam seminarui bei projekto žingsniai, kuriuos reikės žengti šio semestro metu. Susitikimai, kuriuose dalyvavo visi partneriai, yra pateikiami žemiau:

- Stebėsenos komiteto susitikimas, įvykęs [2020 metų spalio 8 d.](#), kurio metu nariai balsavimo būdu pritarė pratęsti projekto trukmę 6 mėnesiais dėl pandemijos sukeltų aplinkybių ir Interreg Europe nurodymų. Be to, dalyviai peržiūrėjo projekto statusą ir ateities veiksmus, ypatingą dėmesį skirdami pasiruošimui AEA ir VIPA rengiamam pirmajam tarpregioniniam seminarui.
- Koordinavimo susitikimas ([2020 lapkričio 16 d.](#)), kurio tikslas buvo užbaigti pasiruošimą pirmajam tarpregioniniam teminiam seminarui.

- Stebėsenos komiteto susitikimas, įvykęs [2021 metų sausio 21 d.](#), skirtas pirmojo tarpregioninio teminio seminaro analizei, žingsnių, reikalingų sėkmingai projekto plėtrai, apžvalgai bei pasiruošimui kitam seminarui, pristatant gerąsias praktikas įvairių normatyvų taikymo bei reglamentavimo srityse.

EUROPOS KOMISIJOS REKOMENDACIJOS DĖL ENERGETINIO SKURDO

[2020 metų spalio 27 d.](#), Europos komisija paskelbė [2020 metų spalio 14 dieną išleistą Komisijos rekomendaciją \(ES\) 2020/1563 dėl energetinio skurdo](#), kuria siekiama atkreipti šalių-narių dėmesį į energetinio skurdo situaciją, į kurią patenka daug namų ūkių. Energetinio skurdo problema yra didelis iššūkis Europos Sąjungai.

Rekomendacijoje teigiama, kad energetiniu skurdu laikoma, kai namų ūkiai neturi prieigos prie esminių energetikos paslaugų, įskaitant tinkamą šildymą, oro kondicionavimą, apšvietimą bei įrenginių veikimui reikalingą energijos tiekimą tinkamam gyvenimo bei sveikatos lygiui užtikrinti. Pabrėžiama, jog Eurostat duomenimis, 2018 metais beveik 34 milijonai namų Europoje neturėjo galimybių tinkamam šildymui.

Galimybė gauti energijos paslaugas yra būtina **socialinei įtraukčiai**. Energija yra viena iš **būtiniausių paslaugų**, teisę naudotis kuriomis privalo turėti visi gyventojai be išimties. Privalu suteikti paramą gauti prieigą prie tokių paslaugų tiems asmenims, kuriems tokia parama yra reikalinga.

Energetinio skurdo pažabojimas gali turėti **daugeriopą naudą**, įskaitant mažesnes sveikatos apsaugos išlaidas, sumažėjusią oro taršą (pakeitus netinkamus šildymo šaltinius), padidėjusį komfortą bei gerovę, o taip pat ir padidėjusį namų ūkių biudžetą. Visi kartu, šie privalumai tiesiogiai spartintų Europos Sąjungos ekonominį augimą bei klestėjimą.

Europos **Green Deal** (liet. „Ekologinio susitarimo“) kertinė dalis yra „**Renovation Wave**“ (liet. „Renovacijos banga“), skirta privačių ir visuomeninės paskirties pastatų struktūrinei renovacijai skatinti ir spartinti. Keliama būtina sąlyga, kad „Renovacijos banga“ ir ši rekomendacija būtų priimtos kartu, tokiu būdu vienijant abipuses pastangas pažaboti energetinį skurdą ir spręsti žemesnio efektyvumo pastatų problemą.

Bendro „energetinio skurdo“ sąvokos apibrėžimo nebuvimas skatina šalis-nares nustatyti savo kriterijus vadovaujantis jų nacionaliniu kontekstu. Nepaisant to, teisės aktų paketas „**Clean energy for all Europeans**“ (liet. „Švari energija visiems europiečiams“) pateikia bendruosius principus bei naudingą informaciją apie galimas energetinio skurdo priežastis ir pasekmes. Paketas taip pat išskiria politikos, skirtos spręsti šią problemą, o ypač susijusios

su *National Energy and Climate Plans (NECP)* (liet. „Nacionaliniai energijos ir klimato planai“) ir ilgalaikėmis renovacijos strategijoms (angl. LTRS, „long-term renovation strategies“), svarbą.

Šiuose planuose, šalys-narės privalo įvertinti **namų ūkių, patiriančių energetinį skurdą, skaičių**; nustatyti tikslus, atsižvelgus į šį rodiklį; nusibrėžti laiko grafikus ir tvarkaraščius, bei apibrėžti atitinkamą politiką. Verta priminti, jog Komisija paskelbė [darbo dokumentus](#) dėl atskirų minėtų planų vertinimų kiekvienai šaliai-narei, bei pateikė nuorodas apie jų įgyvendinimą, ypatingą dėmesį skirdama energetiniam skurdui.

Šalys-narės privalo apsaugoti socialiai pažeidžiamus gyventojus, ypač gyvenančius atokiose vietovėse, įvertinti namų ūkių, patiriančių energetinį skurdą, skaičių, bei nustatyti ir paskelbti kriterijus, remiantis kuriais šis vertinimas yra nustatomas.

Šalys-narės privalo atsižvelgti į energetinio skurdo mažinimo poreikį savo energetinio efektyvumo įsipareigojimų kontekste. Numatytas energetinio efektyvumo priemonių taikymas turėtų būti laikomas prioritetiniu socialiai pažeidžiamų namų ūkių atžvilgiu, o ypač tų, kurie patiria energetinį skurdą.

Nustatydama namus, kuriems labiausiai reikia apsaugos bei renovacijos, Komisija prisideda prie geresnės atrankos bei valstybės intervencijos valdymo, suteikdama klientams praktinius rezultatus, gerindama energetinį efektyvumą bei mažindama bet kokį vidinės energetikos rinkos veikimo iškraipymą.

Atsižvelgus į visą tai, **Komisija rekomenduoja** šalims-narėms:

- Plėtoti sisteminę **energijos rinkų liberalizavimo** koncepciją su tikslu dalytis nauda su visais visuomenės sektoriais, o ypač tais, kuriems parama yra reikalinga labiausiai.

- Pirmiausia atsižvelgti į [Komisijos darbo dokumentą](#), kuriame pateikiamos gairės dėl **energetinio skurdo rodiklių**, o taipogi ir apibrėžimas, kas sudaro didelį namų ūkių, patiriančių energetinį skurdą, skaičių. Jos turėtų vadovautis Komisijos pateiktomis gairėmis įgyvendindamos ir atnaujindamos savo esamus NEKS (nacionalinius energetikos ir klimato srities) veiksmų planus, kaip numatyta Reglamento 2018/1999 (ES) straipsnyje nr.14 dėl Energetikos Sąjungos bei Orų kaitos veiksmų plano.

- Naudotis priede apibrėžtais rodikliais siekiant atlikti savo energetinio skurdo situacijos įvertinimą. Šie rodikliai, kuriuos parengė Europos Sąjungos statistikos tarnyba (Eurostat) bei Europos Energetinio Skurdo stebėsenos centras (angl. EPOV - European Energy Poverty Observatory), yra skirti stebėti situaciją Europos Sąjungos mastu, aptikti nacionalinius ypatumus bei skatinti efektyvesnę abipusį mokymąsi, o taip pat ir apsikeitimą geriausiomis praktikomis.

- Plėtoti **integruotus politikos sprendimus**, kaip neatsiejamą energetikos bei socialinės politikos dalį, kas turėtų apimti socialinės politikos priemones bei energetinio efektyvumo didinimą, kurie yra vienas kitą stiprinantys veiksniai, ypač būsto rinkos srityje.

- Įvertinti **energetikos transformacijos sklaidos poveikį**, tame tarpe energetinio efektyvumo priemonės nacionaliniame kontekste, bei apibrėžti ir įgyvendinti politiką, skirtą spręsti su tuo susijusius klausimus. Siūloma skirti pakankamą dėmesį investicijoms į energetiškai efektyvų būstą bei gyvenamiesiems pastatams, kuriems labiausia reikalinga renovacija, pagal nacionalines ilgalaikes renovacijos strategijas.
- Plėtoti visas politikas, skirtas spręsti energetinio skurdo problemą, jas grindžiant prasmingais ir atsakingais procesais, kuriuose dalyvautų tiek visuomenė, tiek suinteresuotosios šalys .
- Plėtoti priemones siekiant spręsti energetinio skurdo problemą, jas grindžiant glaudžiu bendradarbiavimu, tokiu būdu įgalinant glaudų bendradarbiavimą tarp regioninių bei vietos valdžios institucijų ir tarp pilietinės visuomenės organizacijų ir privataus sektoriaus įmonių.
- Iki galo pasinaudoti galimybėmis taikyti Europos Sąjungos finansavimo programas, tarp jų ir sanglaudos politiką, ir tokiu būdu spręsti energetinio skurdo problemą, analizuojant energetikos transformacijos sklaidos poveikį, prioritetą teikiant socialiai pažeidžiamoms grupėms skirtoms priemonėms su tikslu užtikrinti paramos gavimą.
- Skirstant viešąjį finansavimą, o ypač subsidijas, užtikrinti, kad jos pasiektų mažas pajamas gaunančius namų ūkius, įtrauktus į sąrašus gavėjų, turinčių labai ribotas nuosavas lėšas bei labai ribotas galimybes komercinėms paskoloms gauti, o taip pat ir ištirti investicinių įmonių vaidmenis.

POWERTY PROJEKTO ĮTAKA PIRMAJAM VISUOTINIAM STRATEGINIAM PLANUI, SKIRTAM ANDALŪZIJOS VYRESNIO AMŽIAUS PILIEČIAMS

Andalūzijos regiono Vyriausybė (Junta de Andalucía) parengė ir paskelbė BOJA Nr. 221 ([2020 m. lapkričio 16 d.](#)), pirmąjį visuotinį strateginį planą, skirtą Andalūzijoje gyvenantiems vyresnio amžiaus piliečiams, kuriam buvo skirta 145 milijonų eurų investicijų. Šio plano tikslas - paruošti viešosios politikos priemonių paketą, skirtą gerinti vyresnio amžiaus žmonių gerovę, vadovaujantis visuotinėmis, prevencinėmis

bei tvariomis nuostatomis.

Atsižvelgusi į tai, jog **energetinis skurdas** yra problema, kuri paveikia didelę vyresnio amžiaus žmonių grupę, Andalūzijos energetikos agentūra dalyvavo plano parengime, bei svariai prisidėjo prie šio plano įvykdymo sprendžiant energetinio skurdo problemą. Parengiamųjų šio plano darbų metu Andalūzijos energetikos agentūra parengė dokumentą **„Energetinio skurdo identifikavimas Andalūzijos vyresnio amžiaus žmonių tarpe“** (angl. "Diagnosis on energy poverty in the Andalusian group of elderly people"), kuris leido mums padaryti išvadas apie tai, kaip energetinis skurdas sukelia sveikatos problemas vyresnių žmonių tarpe, o taip pat gali lemti ir kitokių problemų atsiradimą, pavyzdžiui, gaisro riziką dėl nesaugios ir pasenusios namų šildymui skirtos įrangos naudojimo.

Įgyvendindama šį visuotinį planą, iki 2023 metų Andalūzijos energetikos agentūra yra ir bus atsakinga už vieną plano programų, pavadintą **„Energetinio skurdo mažinimas vyresnio amžiaus žmonių tarpe“** (angl. "Reduction of energy poverty in the elderly group"), kuriame bus panaudojamos visos POWERTY projekto metu sukauptos žinios ir patirtys, o ypač Europos mastu patikrintos gerosios praktikos.

POWERTY PROJEKTO SKLAIDA

- POWERTY dalyvavimas Europos Komisijos „Ding Dong“ iššūkyje

[2020 m. gruodžio 1 diena](#) Lietuvos partneris (VIPA) buvo pakviestas pristatyti POWERTY projektą Europos Komisijos „Ding Dong“ iššūkyje, kurį sudarė 15 vietinių nuomonės formuotojų, įskaitant p. Mantą Bartusevičių iš Lietuvos, kurie apkeliavo 5 Europos valstybes (Belgiją, Vokietiją, Graikiją, Lietuvą ir Portugaliją) ir rado virš 70 naujų ekologijos iniciatyvų; projektą galima buvo sekti Instagram'e (#DingDongEU).

Nuomonės formuotojas iš Lietuvos susisiekė su verslo savininkais ir verslininkais, kurie savo darbe įgyvendina ne tik ekologiškas, tačiau ir etiškas praktikas – jie parodė p. M. Bartusevičiui, kaip jie padeda vietinėms bendruomenėms, įveikdami skubius socialinius iššūkius bei atrasdami naujus darbo metodus, nepalikdami nė vieno užmarštyje.

Maršruto Nr. 3 metu, **„Gerai žmonėms, gerai mūsų planetai“** (Lietuva), p. Bartusevičius pristatė POWERTY projektą: jo tikslus, uždavinius, partnerius bei projekto eigą. VIPA atstovai dalinosi mintimis apie atsinaujinančių išteklių energiją bei jos panaudojimą kasdiniame gyvenime, taip pat vyko diskusija, **kaip padėti socialiai pažeidžiamoms grupėms pasinaudoti atsinaujinančios energijos suteikiamomis galimybėmis, siekiant pagerinti jų gyvenimo kokybę.**

Šis susitikimas buvo naudingas POWERTY komandai, kadangi jis padėjo užmegzti naujus ryšius, pristatyti POWERTY projektą platesnei auditorijai, nes susitikimas buvo publikuotas socialinio tinklo Instagram p. Manto Bartusevičiaus paskyroje, o susitikimo santrauka publikuota vietinėje spaudoje.

• VLOG'as „POWER and TY“ Lenkijoje

Lenkijos partneris (AOT) sukūrė vlog'ą pavadinimu „POWER and TY“ su tikslu skleisti su projektu susijusią informaciją interviu su ekspertais būdu. Šio semestro metu buvo sukurtas pirmasis įrašas ([2020 m. spalio 19 d.](#)), kuris mus priartino prie „[Švaraus oro programos](#)“ (angl. “Clean Air Program”), Lenkijos paramos programa, kuria siekiama sumažinti oro taršą bei energijos suvartojimą pakeičiant šildymo įrenginius efektyvesne bei tvaresne įranga. Šios programos tikslas yra skatinti žmones, patiriančius energetinį skurdą, naudotis atsinaujinančių išteklių energija.

• Radijo pokalbis Ispanijoje

[2021 m. sausio 11 dieną](#) pagrindinis Ispanijos partneris (AEA) dalyvavo pokalbyje apie POWERTY projektą radijo stotyje Onda Local de Andalucía (EMA-RTV). Šio pokalbio, skirto Andalūzijos regiono klausytojams (daugiau nei 8 milijonai žmonių), pagrindinės temos buvo Pirmojo tarpregioninio teminio seminaro rezultatai, akcentuojant geriausius sprendimus ir priemones sumažinti energetinį skurdą atsinaujinančių išteklių energijos pagalba.

- Norėdami pasiklausyti pokalbį (ispanų kalba), spauskite [čia](#)
- Norėdami perskaityti pokalbio nuorašą anglų kalba, spauskite [čia](#)

• POWERTY projekto pristatymas mokymuose „Socialiniai energetikos vadybininkai“ Andalūzijoje, Ispanija

[2020 m. spalio 15 dieną](#) pagrindinis Ispanijos partneris (AEA) dalyvavo mokymuose „Socialiniai energetikos vadybininkai“ (angl. “Social Energy Managers”), kurį surengė Aplinkos apsaugos mokslų asociacija (angl. „the Association of Environmental Sciences“, [ACA](#)) ir pristatė POWERTY projektą bei atsinaujinančių išteklių energijos potencialą energetinio skurdo mažinimo tikslams.

Šie mokymai energetikos valdymo tematika yra 20 valandų trukmės keturių kursų dalis – juose dalyvavo specialistai iš skirtingų sričių, tokių kaip statybos, tradicinės bei atsinaujinančios energijos, socialinių paslaugų, vartotojų informavimo, ūkių administravimo, MVĮ ir kt. Visų šių mokymų metu numatoma stiprinti socialinio energetikos vadybininko įvairių bei informacijos taškų tinklą energijos vartotojams, o taip pat ir visoje Ispanijos teritorijoje plėtojamus PICE taškus (PICE points).

- Norėdami pamatyti pranešimo video įrašą (audio įrašas ispanų kalba), spauskite [čia](#)
- Daugiau informacijos apie PICE taškus ispanų kalba: spauskite [čia](#)

• POWERTY projekto pristatymas FEDARENE PROSPECT virtualiame seminare

[2020 metų spalio 20 d.](#) penki PROSPECT kuratoriai pristatė penkis savo mokymosi programos modulius su tikslu padidinti suinteresuotųjų šalių galimybes pritraukti ekologiškas investicijas. Vienas tokių modulių yra „**Privatūs pastatai: išmanus finansavimas statybai, energetinio skurdo sprendimai**“ (angl. "Private Buildings: Smart finance for building, Solutions for energy poverty"), – jį pristatė Ina Karpova iš EAP (Bulgarija), kuri taip pat pateikė informaciją apie POWERTY projektą bei gerąsias praktikas, skirtas spręsti energetinio skurdo problemą Bulgarijoje.

Daugiau informacijos rasite [čia](#)

• POWERTY tarptautinių renginių kontekste

Stefan Bouzarovski iš Mančesterio Universiteto atstovavo POWERTY projektą įvairiuose renginiuose kaip pranešėjas, moderatorius ar komisijos narys:

- [2020/09/22](#): POWERTY projekto dalyvavimas trečiojoje Dvimetėje konferencijoje „Politinės ekologijos tinklas“ (angl. The Political Ecology Network);
- [2020/10/02](#): POWERTY „Just Energy“ konferencijoje, Vestminsterio Universitetas;
- [2020/10/08](#): POWERTY Penktajame Energijos ir klimato techninės darbo grupės seminare, surengtame Energijos bendruomenės sekretoriato iniciatyva.

- [2020/11/20](#): POWERTY konferencijoje „Vizija energijos vartotojams“ (angl. „Vision for Energy Consumers“), Europos energetikos reguliavimo tarnyba.
- [2020/11/20](#): POWERTY dalyvavimas „Sąžiningas perėjimas prie naujos energetikos sistemos visiems“ (angl. „Fair Energy Transition for All“) seminare, Europos politikos centras.
- [2020/11/20](#): POWERTY Nacionalinėje energetinio skurdo konferencijoje, Graikijos nacionalinis technikos universitetas ir Graikijos energetikos reguliavimo tarnyba.
- [2020/12/17](#): POWERTY dalyvavimas konferencijoje „Energijos demokratijos link vedantys pokyčiai“ (angl. „Transformations towards Energy Democracy“), Pasaulio aplinkos fondas.

• POWERTY projektas spaudoje

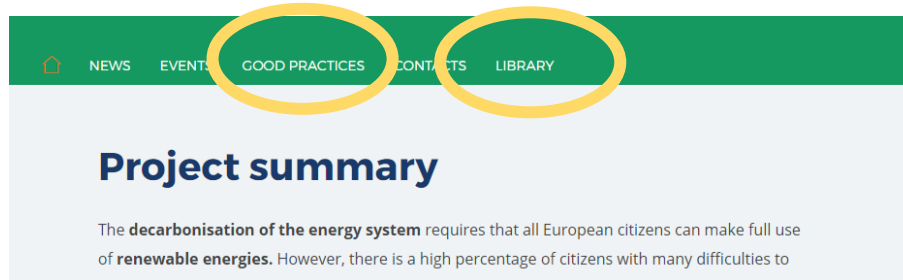
Šio semestro metu su POWERTY projektu susiję spaudos pranešimai bei publikacijos yra:

- [2020/11/04](#): „Energetinio skurdo problemos sprendimas kaip didžiausias Bulgarijos iššūkis pakeliui į visišką energijos rinkos liberalizavimą“ (angl. „Tackling energy poverty is the biggest challenge for Bulgaria on the path to a full liberalization of its energy market“);
- [2020/12/21](#): Pranešimas spaudai dėl dalyvavimo tarptautiniame seminare;
- [2021/01/04](#): POWERTY projektas ENERGIES leidinyje „Kova prieš energetinį skurdą Europoje: tyrimų bei politikos planas“ (angl. „Confronting Energy Poverty in Europe: A Research and Policy Agenda“);
- [2021/01/14](#): POWERTY projektas tarpregioninio seminaro ENGAGER (Energetinio skurdo veiksmų programa, angl. „Energy Poverty Action“) kontekste.

- Norėdami gauti mūsų spaudos paketą, spauskite [čia](#)

• POWERTY projekto interneto svetainė

Projekto svetainėje jūs galite rasti surinktą informaciją, naujienas, bei sužinoti apie sukauptas **gerąsias praktikas**, įskaitant tas, kurias įvertino Interreg Europe ekspertai savo „Politikos mokymosi platformoje“.

Bibliotekoje rasite mūsų „Gerųjų praktikų vadovą“, kuris apima visas identifikuotas gerąsias praktikas, tarp jų ir praktikas iš šalių, nepriklausančių POWERTY partnerių regionui. Be to, tam tikri skyriai yra pateikiami kiekvieno POWERTY partnerio vietine kalba: <https://www.interregeurope.eu/powerty/library/>

DĖMESIO CENTRE – Overnė-Rona-Alpių regiono energetikos ir aplinkosaugos agentūra (AURA-EE)

[Overnė-Rona-Alpių regiono energetikos ir aplinkosaugos agentūra \(AURA-EE\)](#) yra regioninė tvarumo agentūra, veikianti Overnė-Rona-Alpių regione, Prancūzijoje. Įkurta 1978 metais remiant regioninės Overnė-Rona-Alpių tarybos iniciatyvą, agentūra siekia skatinti, derinti bei plėtoti programas ir veiksmų planus, susijusius su tvarios energijos panaudojimu statybų ir transporto srityse, klimato kaitos švelninimu ir adaptacija, aplinkosauga bei tvariu vystymusi.

Regioninė tvarumo agentūra yra privati ne pelno siekianti organizacija, kurią sudaro daugiau nei 70 narių, įskaitant regionines ir vietines viešąsias institucijas, energijos gamintojus, tiekėjus bei pardavėjus, tvarios energijos bei aplinkosaugos srityse veikiančias NVO, specialistų organizacijas socialinio būsto, energetikos bei paslaugų sektoriuose, finansines institucijas ir kt.

AURA-EE veiklos centre daugiausiai yra viešojo ir socialinio sektorių vietinės bei regioninės reikšmės institucijos. Agentūra padeda joms atlikti projektų plėtros bei įgyvendinimo procesus bei apibrėžti vietines programas bei politiką. Agentūra taipogi koordinuoja daugybę regioninio lygmens teminius tinklus, įgalindama vietines ir regionines suinteresuotąsias šalis dalintis patirtimis bei vienyti savo pajėgas šiose srityse: tvarios energetikos planavimas, energetinis pastatų ir transporto efektyvumas, vietinė ir decentralizuota energijos gamyba, bioenergetika, ekologiški viešieji pirkimai, tvarus mobilumas, žiedinė ekonomika ir t.t.

Nacionaliniu lygmeniu Overnė-Rona-Alpių energetikos ir aplinkosaugos agentūra pirmininkauja Prancūzijos regioninių energetikos agentūrų tinklui (RARE).

Europos mastu, regioninė agentūra yra vieną pirmųjų tokių institucijų Europoje. Ji taip pat yra ir steigiamoji FEDARENE (Europos energetikos ir aplinkosaugos agentūrų ir regionų federacija, angl.

European Federation of Agencies and Regions for Energy and Environment) narė. AURA-EE prezidentas yra ir Klimato kaitos vice-prezidentas. AURA-EE remia ES Merų pakto (angl. Covenant of Mayors, CoM) iniciatyvą ir yra pasirašiusi CoM regioninės energetikos agentūros teisėmis.

Be to, AURA-EE bendrai vadovauja ES strategijos Alpių regionui veiksmų plano grupei Nr.9 (angl. Action Group 9 Energy of the EU Strategy for the alpine region, EUSALP). Ji prisideda prie šios strategijos valdymo įgyvendinimo bei plėtojimo.

Agentūra gali pasigirti ilgamete europine patirtimi, prasidėjusia 90-ųjų viduryje, plėtodama, derindama ES finansuojamus projektus bei dalyvaudama juose. AURA-EE dalyvavo šiose programose: IEE, H2020, FP7, Interreg IV A, B ir C, Interreg Europe, Interreg Alpine Space, Interreg MED bei Interreg Alcotra. Šiuo metu agentūra vykdo daugiau nei 15 Europos projektų, apimančių energetinį skurdą, pastatų energetinę renovaciją, ekologinį mobilumą, daugiapakopį valdymą, mikrotinklus, prisitaikymą prie klimato kaitos, atliekų tvarkymą, medieną energijai ir kt. Agentūra taip pat yra privilegijuota Europos programų partnerė, ir dažnai konsultuoja jas naujų programų, skirtų 2021-2027 metų laikotarpiui, klausimais.

Kalbant konkrečiai energetinio skurdo klausimais, AURA-EE dalyvauja šiuose projektuose:

- RESILITERRE gauta ADEME (Ekologinio perėjimo agentūra, angl. Ecological transition Agency) dotacija kaip dalis 2019 EEST (Ekologiniai, ekonominiai bei socialiniai pokyčiai, angl. Ecological, economic and social transitions) kvietimo teikti projektus. Projekto tikslas yra pateikti tiek kiekybinę analizę, kuri suteiks galimybes tarpusavyje palyginti naujus duomenis siekiant nustatyti kuro nepritekliaus rodiklius, kurie atitiktų teritorinių dalyvių poreikius, tiek kiekybinį tyrimą, kurio paskirtys yra išnagrinėti, kokiais būdais šios teritorijos sprendžia kuro skurdo problemą (būsto ir mobilumo atžvilgiais) bei apmokyti regionų vadovus;
- PEnD-Aura+, Ekologinio ir integracinio perėjimo ministerijos 2018 metais paskelbto kvietimo teikti projektus, susijusio su energijos taupymo sprendimais gyventojams bei ties mobilumo ribomis esančiomis teritorijomis, laimėjo;
- AÉÉLA PRO-INNO-23, suteikianti galimybes dirbantiems arba į pensiją išėjusiems ūkininkams, nuosavo būsto savininkams, gyvenantiems Overné-Rona-Alpių regione gauti paramą renovacijos projektams bei sužinoti daugiau apie finansinę pagalbą.

TOLESNI POWERTY PROJEKTO ETAPAI

Antrasis bei trečiasis POWERTY tarpregioniniai teminiai seminarai (TTS) įvyks iki 2021 metų liepos pabaigos.

Balandžio 8 bei 9 dienomis įvyksiančio antrojo TTS metu, kurio tema yra **normatyviniai ir reglamentavimo** klausimai, bus pristatytos prezentacijos apie POWERTY projekto metu surinktas gerąsias praktikas bei didžiulį susidomėjimą keliančias temas, tokias kaip visoje Europoje bei kiekvieno iš partnerių regione esančias reguliavimo situacijas. Taip pat bus kalbama apie energijos bendrijas su Rescoop ir kitais Europos projektais, tokiais kaip Green Social Housing (liet. „Ekologiškas socialinis būstas“) bei Local4Green.

Trečiojo TTS dėmesio centre bus piliečių **įgalinimas** – šis seminaras yra planuojamas **2021 metų birželį**. Konkrečią datą bus galima sužinoti mūsų interneto svetainėje – ji taip pat bus išplatinta pagal POWERTY projekto suinteresuotųjų šalių sąrašą.

Po abiejų seminarų kiekvienas POWERTY partneris surengs regioninį seminarą, siekiant perteikti šią informaciją savo suinteresuotoms šalims per 2021 metų birželio-liepos mėnesius.

POWERTY KONSORCIUMO NARIAI

PROJEKTO VADOVAS

Agencia Andaluza de la Energía
CONSEJERÍA DE LA PRESIDENCIA,
ADMINISTRACIÓN PÚBLICA E INTERIOR
CONSEJERÍA DE HACIENDA Y FINANCIACIÓN EUROPEA

SPAIN: Andalusian Energy Agency

**Auvergne
Rhône-Alpes**
Énergie Environnement

FRANCE: Auvergne-Rhône-Alpes
Energy Environment Agency
(AURA-EE)

ЕНЕРГИЙНА АГЕНЦИЯ ПЛОВДИВ
ENERGY AGENCY OF PLOVDIV

BULGARIA: Energy Agency
of Plovdiv (EAP)

POLAND: The Agglomeration
Opole Trust (AOT)

LITHUANIA: The Public
Investment and
Development Agency (VIPA)

UNITED KINGDOM: University of
Manchester – EU Energy
Poverty Observatory (EPOV)

KONTAKTAI

POWERTY projekto koordinatorius

Andalūzijos energetikos agentūra, Joaquín Villar; el. paštas joaquin.villar@juntadeandalucia.es

Tai yra naujienlaiškis POWERTY, leidžiamas kas pusę metų. Jei nepageidaujate gauti POWERTY naujienlaiškių, nusiųskite atsakymą į šį el. pašto pranešimą, temos skiltyje įrašę „atšaukti prenumeratą“ (angl. "CANCEL SUBSCRIPTION").

Šis leidinys parengtas naudojantis Europos Sąjungos finansine parama pagal „Interreg Europe“ programą. Jo turinys yra išimtinė Andalūzijos energetikos agentūros atsakomybė ir jokiais aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos ar Programos vadovybės poziciją.

Europos Sąjungos „Interreg Europe“ programa yra 2014–2020 m. laikotarpio teritorinio bendradarbiavimo iniciatyva, kuria siekiama skatinti Europos Sąjungos regionų bendradarbiavimą. Programos tikslas – padėti Europos regionams parengti ir efektyviau įgyvendinti regioninei plėtrai skirtas politikos kryptis ir programas, o ypač – programas pagal investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslą, o taip pat programas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslą, tuo tikslu keičiantis visų Europos regionų suinteresuotųjų šalių patirtimi, žiniomis ir geriausiomis praktikomis. Programoje numatyti keturi teminiai prioritetai: moksliniai tyrimai ir inovacijos; MVĮ konkurencingumo didinimas, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomika, aplinka ir išteklių naudojimo efektyvumas. „Interreg Europe“ programa vykdoma visoje Europos Sąjungoje, Norvegijoje ir Šveicarijoje.

POWERTY projektas, kurio bendras biudžetas 1 127 226 EUR, yra Interreg Europe programos dalis, ir yra bendrai finansuojamas iš Europos regioninės plėtros fondo (iki 83,7 %).
